

Τράπεζα Θεμάτων Αρχαία Γενικής Παιδείας Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18942

ΘΕΜΑ 145^{ον} Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 441-457

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

- KP. Σε δή, σε τήν νεύουσαν εἰς πέδον κάραι,
φής, ἢ καταρνή μὴ δεδρακέναι τάδε;
- AN. Καὶ φημί δρᾶσαι κούκ ἀπαρνούμαι τὸ μῆ.
- KP. Σὺ μὲν κομίζεις ἂν σεαυτὸν ἢ θέλεις
ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον 445
σὺ δ' εἶπέ μοι μὴ μῆκος, ἀλλὰ συντόμως,
ἤδησθα κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε;
- AN. Ἥϊδῃ τί δ' οὐκ ἔμελλον; ἐμφανῆ γὰρ ἦν.
- KP. Καὶ δῆτ' ἐτόλμας τοῦσδ' ὑπερβαίνειν νόμους;
- AN. Οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε, 450
οὐδ' ἢ ξύννοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη
τοιούσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὤρισεν νόμους,
οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον ὠμόμην τὰ σὰ
κηρύγμαθ' ὥστ' ἀγραπτα κάσφαλῆ θεῶν
νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν. 455
Οὐ γάρ τι νῦν γε κάχθές, ἀλλ' αἰεὶ ποτε
ζῆ ταῦτα, κούδεις οἶδεν ἐξ ὄτου φάνη.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Σε δή, σε τήν νεύουσαν ... ὑπερβαίνειν νόμους;

Μονάδες 30

B. 1.

KP. Σε σένα λοιπόν, σε σένα μιλώ, που σκύβεις το κεφάλι στο έδαφος, ομολογείς ή αρνείσαι ότι έχεις κάνει αυτά;

AN. Και ομολογώ ότι το έκανα και δεν αρνιέμαι ότι δεν το έκανα.

KP. Εσύ, λοιπόν, μπορείς να πας όπου θέλεις, απαλλαγμένος εντελώς από τη βαριά κατηγορία· εσύ όμως πες μου, όχι με πολλά λόγια, αλλά σύντομα, γνώριζες ότι είχε διακηρυχθεί να μην κάνεις αυτά;

AN. Το γνώριζα· πως θα μπορούσα να μην το ξέρω; Αφού ήταν γνωστό στο όλους.

KP. Και πάλι τόλμησες να παραβείς αυτούς εδώ τους νόμους;

2. Ποιες καινοτομίες εισήγαγε ο Σοφοκλής στη διδασκαλία της τραγωδίας;

Μονάδες 10

B. 2.

Ο Σοφοκλής μένοντας πιστός στο πνεύμα της τραγωδίας, την οδήγησε στη μεγαλύτερη δυνατή τελειότητα. Επέφερε μια σειρά καινοτομιών. Αύξησε τον αριθμό των χορευτών από 12 σε 15 για να μπορεί να κάνει διάφορους χορευτικούς συνδυασμούς και να μετατρέπει το χορό σε δραματικό πρόσωπο, που να μετέχει σχεδόν στην εξέλιξη της δράσης. Παράλληλα μείωσε την έκταση των χορικών, ενώ αύξησε τα διαλογικά μέρη, που περιέχουν πολύ πιο σύνθετες σκηνές. Σε αυτό συνέβαλε και η προσθήκη του τρίτου υποκριτή. Διέσπασε τη διδασκαλία μιας συνεχόμενης τριλογίας με κοινή υπόθεση, διδάσκοντας τρεις χωριστές τραγωδίες με διαφορετικό περιεχόμενο η καθεμία. Εισήγαγε τη σκηνογραφία, με την κατασκευή μεγάλων πινάκων που στηρίζονταν στις περιιάκτους.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) λέγω
2. δρῶ	β) γινώσκω
3. κάρα	γ) ἡγοῦμαι
4. φημί	δ) καρδία
5. οἶομαι	ε) κεφαλή
	στ) πράττω
	ζ) ἀγνοῶ

Μονάδες 5

β) ἀπαρνοῦμαι, ἐμφανῆ, ὑπερβαίνειν, νόμιμα, ἐτόλμας: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

B. 3.

α) 1 – β, 2 – στ, 3 – ε, 4 – α, 5 – γ

β) ἀπαρνοῦμαι ⇒ αρνητικός
ἐμφανῆ ⇒ εμφάνιση

υπερβαίνει ⇒ υπέρβαση
νόμιμα ⇒ κατανομή
έτολμας ⇒ τολμηρός

Επιμέλεια: Κουράκου Γεωργία